



65572 - Teravih namazı tek mi yoksa cemaatla mı kılınır? Ramazan ayında hatim indirmek bidat mı?

Soru

Duyduğuma göre teravih namazıyla ilgili sünnet olan uygulama, tek kılmaktır. Zira Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem'in üç defa haricinde tek teravihi tek kılmıştır. Bu doğru mu?

Ayrıca Kur'an-ı Kerim'i teravih namazında hatim olarak okumak bidat olduğu söyleniyor, çünkü Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem böyle bir şey yapmamıştır. Bu doğru mudur?

Detaylı cevap

Allah'a hamd olsun.

Birincisi: Teravih namazı Ramazan ayında cemaatle kılınması meşru olduğu gibi tek kılınması da meşrudur. Ancak cemaatle kılınması tek kılmasından daha faziletlidir. Zira Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem, sahabelerle birlikte birkaç gece boyunca cemaatle kılmıştır.

Nitekim Buhari ve Muslim'de rivayet edildiğine Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem sahabelerle birlikte birkaç gece cemadatla kılmış ancak üçüncü ve dördüncü gecede namaza çıkmamıştır. Ertesi gün bunun sebebini sahabelere şöyle açıklamıştır: "Namaza çıkmamamın sebebi, namazın size farz kılınmasından korktuğum içindir" (Buhari 1129, Muslim 761) Muslim rivayetinde ise: "Fakat ben size gece namazının farz kılınıp bunu yapamamanızdan korktum"

Bu hadislerde görüldüğü gibi teravih namazı cemadatla kılınmıştır. Bununla birlikte Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem, namaza cemaat olarak neden devam etmediğini belirtmiştir. Sebep; farz kılınmamasıdır. Bilindiği gibi Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem vefatıyla bu sebep ortadan kalkmıştır. Çünkü Rasulullah'ın vefatıyla vahiy kesilmiş ve farz olma ihtimali kalmamıştır. Böylece namaz sünnet olarak sabit kalmıştır. (şerhul mumti, Şeyh ibn Useymin 4/78)



İmam bin Abdul Bir Rahimehullah şöyle dedi: Ramazan gecelerini namazla ihya etmek Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem'in sünnetlerinden biri olduğuna şüphe olmadığı gibi bu konuda teşvik de edilmiştir. Ömer bin Hattab'ın yaptığı uygulama sadece Rasulullah'ın sevdiği ve razı olduğu bir uygulamadır. Çünkü bu namaza hayatında devam edilmesi durumunda ümmetine farz olması ihtimali vardı, ancak Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem ümmetine çok acıyan ve şefkatli biri olduğu için devamlı kılmamıştır. Ömer Radiyallahu anhu bunu bildiği için hicretin on dördüncü yılında insanların cemaatle kılmasını emretmiş ve teşvik etmiştir. Bu da yüce Allah'ın kendisine bahsettiği faziletlerden biridir. (El temhid 8/108-109)

Bilindiği gibi Rasulullah'ın vefatından sonra sahabeler, tek tek veya cemaatlerle kılıyorlardı, bu dağınıklığı gören Ömer Radiyallahu anhu hepsini bir imam arkasında toplamıştır.

Abdurrahman bin Abdul Kari'den rivayet edildiğine göre şöyle dedi: Bir Ramazan gecesini Ömer b. el-Hattâb Radiyallahu anhu ile mescide çıktık. Baktık ki, insanlar dağınık gruplar halinde; kimi tek başına kimi de cemaatle namaz kılıyordu. Bunun üzerine Ömer Radiyallahu anhu , “Bana öyle geliyor ki, bunları bir imam arkasında toptasaydım daha iyi (doğru, faziletli, ideal) olacaktı” dedi. Sonra kararlılık göstererek Übeyy b. Ka'b'ın arkasında onları topladı.

Başka bir gece yine Ömer'le birlikte çıktık. İnsanlar, tayin edilen imamla birlikte namaz kılıyorlardı. (Bu düzeni ve huzur halini gören) Ömer şöyle dedi: “Bu güzel bir çığır ve uygulama oldu”(Ni'me'l-bid'atü hâzihi). Ne var ki, namazlarını gecenin sonuna tehir ederek şimdi uyuyanların seher vakti, şu anda kıyamda olanların / namaz kılanların vaktinden daha faziletlidir”. Dedi. (Buhari 1906)

Şeyhülislam İbn Teymiye, Ömer'in “Bu ne güzel bidattır” sözüne istinaden bidatların caiz olduğunu savunanlara şöyle cevap vermiştir: Ramazan ayında gece namazı Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem'in ümmetine sünnet olarak uyguladığı bir sünnettir. Hatta Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem birkaç gece sahabelerle cemaatle kılmıştır. Bununla birlikte Rasulullah hayattayken hem tek tek hem de cemaatle kılarlardı, fakat bir cemaat üzerine devam etmemişlerdir. Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem vefat ettikten sonra ve şeriatın tüm hükümleri istikrara varınca Ömer Radiyallahu anhu onları tek bir imam arkasında kılmalarını sağlamıştır. O imam da Ubey bin Ka'b tır. Ömer Radiyallahu anhu raşid halifelerden biridir. Zira Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem



şöyle buyurmuştur: “Benim sünnetime; (doğru yolu bulan, hidayete erdirilmiş) raşid halifelerin sünnetine sarılın. Bunlara azı dişlerinizle (yapışır gibi sımsıkı) yapışın. "bidat", kelimesi ise sözlükte yeni yapılan bir şey anlamına gelmektedir. Yani tek imam arkasından kılmak Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem hayatında uygulanan bir şey değildi. Ancak bu şeriatta bulunan bir sünnettir. (mecmu el Fetava 22/234-235) daha detaylı bilgi için ([21740](#)) nolu soruların cevabına bakınız.

İkincisi: Kur'an-ı Kerim'i hatmetmek ister Ramazanda olsun ister Ramazan dışında olsun güzel ve faziletli bir ameldir. Zira Cebrail aleyhisselam her Ramazan ayında Kur'an-ı Kerim'i Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem ile okur ve müzakere ederdi. Hatta Rasulullah'ın vefat ettiği senede iki defa müzakere etmişlerdir. Bu konu, (66504) nolu sorunun cevabında açıkça belirtilmiştir.En iyisini Allah bilir.